

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej
im. Jana Brzechwy
na rok szkolny 2019/2020

I. Podstawa prawna

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego opracowano na podstawie art.47 ust 1 pkt4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669), Rozporządzenia MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. (poz. 1675) w sprawie doradztwa zawodowego zarządzą się co następuje:

Rozporządzenie określa treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”, oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.

§ 2. 1. Publiczne przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego, publiczne szkoły, z wyjątkiem artystycznych, oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

3. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

4. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

II. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- 1) w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- 2) w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 3) w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.
- 4) w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technicach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 5) w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;
- 6) w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
- 7) w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.
- 8) Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy.
- 9) Dyrektor szkoły, w terminie do 30 września każdego roku szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej zatwierdza program, o którym mowa w ust. 1.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. WSDZ opiera się na założeniu, że wybór ścieżki rozwoju zawodowego jest procesem, na który składają się wiedza na temat samego siebie, zawodów, szkół oraz rynku pracy.

III. Realizatorami doradztwa zawodowego w szkole podstawowej są:

- dyrektor szkoły – dopuszcza program do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej;
- szkolny doradca zawodowy – czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji programu nauczania;
- pedagog/psycholog – wspierają wychowawców w realizacji programu nauczania, udzielają wsparcia indywidualnego w sytuacjach tego wymagających, prowadzą zajęcia grupowe z uczniami;
- wychowawcy – wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej;
- nauczyciel bibliotekarz – gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną;
- pozostali nauczyciele – dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem.
- przedstawiciele instytucji oświatowych zajmujących się doradztwem zawodowym (m.in. specjaliści z poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli), jednostki samorządu terytorialnego (organy prowadzące szkoły), placówki kształcenia praktycznego oraz otoczenie społeczno- gospodarcze szkół, przez które należy rozumieć pracodawców/przedsiębiorców, organizacje pracodawców, instytucje edukacyjne i instytucje działające rynku pracy (np. powiatowy urząd pracy, Ochotnicze Hufce Pracy), uczelnie wyższe, specjalne strefy ekonomiczne.
- rodzice poprzez zaangażowanie do różnych form działań doradczych, np. organizacji wizyt w zakładach pracy, spotkań z rodzicem opowiadających o danym zawodzie/ścieżce kariery zawodowej, współorganizacji mini targów edukacyjnych i dni kariery, angażowaniu rodziców w tworzenie portfolio przez ucznia, zaangażowanie w tego typu działania powinny dawać rodzicom możliwość wykorzystania własnych doświadczeniach i kompetencji zawodowych oraz osobistą satysfakcję.

IV. Adresatami podejmowanych działań są:

Uczniowie, wychowawcy i specjaliści oraz rodzice.

Zadania podejmowane w ramach WSDZ mają charakter działań planowych i są one koordynowane przez szkolnego doradcę zawodowego. Przewidywanym rezultatem działań WSDZ jest nabycie przez uczniów umiejętności podejmowania ważnych decyzji w sprawie wyboru miejsca pracy, sposobu podnoszenia swoich kwalifikacji do ewentualnej decyzji o zmianie zawodu przy odpowiednim wsparciu rodziców i nauczycieli.

V. PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Cel ogólny

Przygotowanie uczniów do podjęcia trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy.

Cele szczegółowe

Uczniowie :

- doskonalenie umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- pomoc w poznawaniu samych siebie;
- uświadomienie czynników pomagających i przeszkadzających w procesie uczenia się;
- umożliwienie prezentacji swoich zainteresowań, pasji i talentów;
- zapoznanie uczniów ze specyfiką wybranych zawodów.

Wychowawcy i specjaliści:

- informowanie o potrzebach, zasobach uczniów i ich predyspozycjach oraz konieczności ich rozwoju;
- uświadamianie o konieczności wspierania rodziców w procesie doradczym, udzielania informacji lub kierowania do specjalistów;
- uświadomienie o konieczności podejmowania tematu preorientacji zawodowej w różnych sytuacjach dydaktycznych.

Rodzice:

- przygotowanie do pełnienia roli „doradców”;
- wskazanie czynników ważnych przy wyborze szkoły i zawodu;
- zapoznanie ze strukturą szkolnictwa;

Obszary do realizacji

- Poznanie siebie (zainteresowania, pasje, talenty);
- Rozwijanie kompetencji miękkich (tj. np. chęć do nauki, zdolności organizacyjne, zdolności adaptacyjne itd. ;
- Poznawanie zawodów i stanowisk pracy;
- Struktura szkolnictwa

Formy i metody pracy;

- Wycieczki;
- Spotkania z przedstawicielami zawodów;
- Udział w przedsięwzięciach lokalnych, np. targi szkół, wycieczki do firm;
- Zajęcia lekcyjne;
- Spotkania ze specjalistami;
- Filmy;

- Pogadanki;
- Realizacja projektów;

Przewidywane efekty

Uczniowie:

- umają pracować w grupie oraz kształtować relacje społeczne;
- znają swoje możliwości pomocne w wyborze ścieżki zawodowej;
- wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- posiadają informacje o zawodach z najbliższego otoczenia;

Wychowawcy i specjaliści:

- znają potrzeby i zasoby uczniów;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów;
- znają strukturę szkolnictwa;
- w różnych sytuacjach dydaktycznych prezentują informacje dotyczące preorientacji zawodowej;

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- znają strukturę szkolnictwa;

Ewaluacja

Efektom ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy. Realizacja programu powinna być na bieżąco monitorowana. Proponowane techniki analizy jakościowej programu to:

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. JANA BRZECHWY W SWARZĘDZU

- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć);
- analiza wytworów uczniów;
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów;
- rozmowa doradcza z uczniem;
- obserwacje;
- rozmowy z rodzicami;
- rozmowy z uczniami;
- analiza efektów pracy;
- analiza dokumentacji;

Opracowała:
Dorota Jędrzejak
(doradca zawodowy)